ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΟΡΙΑ (1)

ΘΕΜΑ 1ο

Α. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Αν $\lim_{x\to x_0} f(x) = -\infty$, τότε $f(x)<0$ στο πεδίο ορισμού της.

β. Αν υπάρχουν τα όρια των συναρτήσεων f και g στο x_0 και ισχύει $f(x)\le g(x)$ τότε $\lim_{x\to x_0} f(x) \le \lim_{x\to x_0} g(x)$.

γ. $\lim_{x\to+\infty} \dfrac{\mu x^{\kappa} - 3x^2 + x - 1}{\nu x^{\kappa} - 6x + 1} = \dfrac{\mu}{\nu}, \kappa \in \mathbb{N}^*$ για οποιουσδήποτε πραγματικούς μ,ν.

δ. Αν η συνάρτηση f ορίζεται στο $[\alpha,\beta), \alpha,\beta \in \mathbb{R}$ και $f(a)=a$, τότε $\lim_{x\to a^+} f(x) = a$.

ε. Αν $\lim_{x\to x_0} f^2(x) = 0$, τότε $\lim_{x\to x_0} f(x) = 0$

Μονάδες 5×2

Β. Στο διπλανό σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης f.

α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού και το σύνολο τιμών της.

β) Να βρείτε τα παρακάτω όρια (αν υπάρχουν) και να δικαιολογήσετε την απάντηση σας.

i) $\lim_{x\to -2} f(x)$

ii) $\lim_{x\to 1} f(x)$

iii) $\lim_{x\to -1} f(x)$

iv) $\lim_{x\to 2} \dfrac{1}{f(x)}$

v) $\lim_{x\to +\infty} \dfrac{1}{f(x)}$

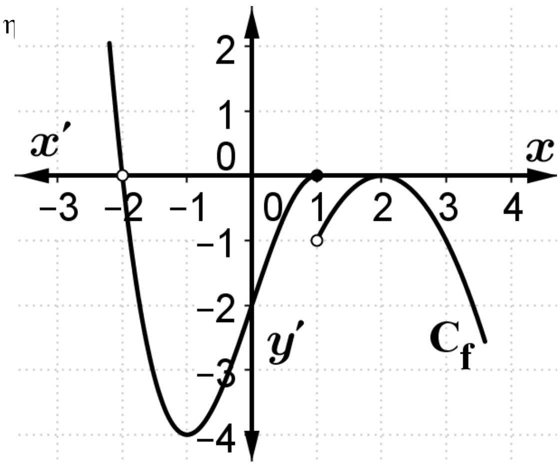

Μονάδες 10+20

ΘΕΜΑ 2ο

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x^2 + 2017} - x$.

α) Να υπολογίσετε τα όρια $\lim_{x\to-\infty} f(x), \lim_{x\to+\infty} f(x)$.

β) Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x\to-\infty} \left[\left(\sqrt{x^2+2017} - x\right) \eta\mu \dfrac{2017}{f(x)} \right]$.

γ) Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x\to+\infty} \left(\sqrt{x^2+2017} - x\right) \cdot \eta\mu \dfrac{1}{f(x)}$.

δ) Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x\to+\infty} \left[\left(\sqrt{x^2+2017} + x\right) \eta\mu f(x) \right]$.

Μονάδες 10+10+10+10

ΘΕΜΑ 3ο

Αν $(x^2-1) f(x) \le \sigma\upsilon\nu(x+1) - 1$ και υπάρχει το $\lim_{x\to-1} f(x)$, να βρείτε το $\lim_{x\to-1} f(x)$.

Μονάδες 20

Λύσεις

ΘΕΜΑ 1ο

Α. ΛΣΛΛΣ

Β. α) $A_f = \mathbb{R} - \{-2\}$, $f(A) = \mathbb{R}$.

β) i) $\lim\limits_{x\to -2} f(x) = 0$ επειδή $\lim\limits_{x\to -2^+} f(x) = \lim\limits_{x\to -2^-} f(x) = 0$

ii) δεν υπάρχει το $\lim\limits_{x\to 1} f(x)$ αφού $\lim\limits_{x\to 1^-} f(x) = 0 \neq \lim\limits_{x\to 1^+} f(x) = -1$

iii) $\lim\limits_{x\to -1} f(x) = -4$ επειδή $\lim\limits_{x\to -1^+} f(x) = \lim\limits_{x\to -1^-} f(x) = -4$

iv) $\lim\limits_{x\to 2} \dfrac{1}{f(x)} = -\infty$ αφού $\lim\limits_{x\to 2} f(x) = 0$ και $f(x) < 0$ κοντά στο 2.

v) $\lim\limits_{x\to +\infty} \dfrac{1}{f(x)} = 0$ αφού $\lim\limits_{x\to +\infty} f(x) = -\infty$.

ΘΕΜΑ 2ο

α) $$\lim_{x\to -\infty} f(x) = \lim_{x\to -\infty}\left(\sqrt{x^2+2017} - x\right) = \lim_{x\to -\infty}(-x)\left(\sqrt{1+\cancel{\frac{2017}{x^2}}^{\,0}} + 1\right) = +\infty$$

$$\lim_{x\to +\infty} f(x) = \lim_{x\to +\infty}\left(\sqrt{x^2+2017} - x\right) = \lim_{x\to +\infty}\frac{\cancel{x^2}+2017-\cancel{x^2}}{\sqrt{x^2+2017}+x} = \lim_{x\to +\infty}\cancel{\frac{2017}{x}}^{\,0}\cdot\frac{1}{\sqrt{1+\cancel{\frac{2017}{x^2}}^{\,0}}+1} = 0$$

β) $$\lim_{x\to -\infty}\left[\left(\sqrt{x^2+2017} - x\right)\eta\mu\frac{2017}{f(x)}\right] = \lim_{x\to -\infty}\left(f(x)\,\eta\mu\frac{2017}{f(x)}\right) \underset{x\to -\infty \Rightarrow u\to 0^-}{\overset{u=\frac{1}{f(x)}}{=}}$$

$$\lim_{u\to 0^+}\frac{\eta\mu 2017u}{u} = 2017\cdot\lim_{u\to 0^+}\frac{\eta\mu 2017u}{2017u} = 2017\cdot 1 = 2017$$

$$\left(\lim_{u\to 0^-}\frac{\eta\mu 2017u}{2017u} \underset{u\to 0^- \Rightarrow h\to 0^-}{\overset{h=2017u}{=}} \lim_{h\to 0^-}\frac{\eta\mu h}{h} = 1\right).$$

γ) $$\lim_{x\to +\infty}\left(\sqrt{x^2+2017} - x\right)\cdot\eta\mu\frac{1}{f(x)} = \lim_{x\to +\infty} f(x)\,\eta\mu\frac{1}{f(x)} = 0 .$$

$$\left(\left|f(x)\,\eta\mu\frac{1}{f(x)}\right| \le |f(x)| \Leftrightarrow -f(x) \le f(x)\,\eta\mu\frac{1}{f(x)} \le f(x)\right.$$

$\lim\limits_{x\to +\infty}(-f(x)) = \lim\limits_{x\to +\infty} f(x) = 0$ οπότε από κριτήριο παρεμβολής $\left.\lim\limits_{x\to +\infty} f(x)\,\eta\mu\dfrac{1}{f(x)} = 0\right)$

$$\left(\sqrt{x^2+2017} - x > \sqrt{x^2} - x = |x| - x \ge 0 \Leftrightarrow f(x) > 0\right)$$

δ) $\lim\limits_{x\to+\infty}\left[\left(\sqrt{x^2+2017}+x\right)\eta\mu f(x)\right]=\lim\limits_{x\to+\infty}\left[\dfrac{x^2+2017-x^2}{\sqrt{x^2+2017}+x}\eta\mu f(x)\right]=$

$$\lim_{x\to+\infty}\left[2017\frac{\eta\mu f(x)}{f(x)}\right]\underset{x\to+\infty\Rightarrow u\to 0}{\overset{u=f(x)}{=}}\lim_{u\to 0}2017\frac{\eta\mu u}{u}=2017.$$

ΘΕΜΑ 3ο

Έστω $\lim\limits_{x\to-1}f(x)=\lim\limits_{x\to-1^-}f(x)=\lim\limits_{x\to-1^+}f(x)=a$.

$\left(x^2-1\right)f(x)\le\sigma\upsilon\nu(x+1)-1$ **(1)**

Για $x<-1$: $\left(x^2-1\right)f(x)\le\sigma\upsilon\nu(x+1)-1\Leftrightarrow f(x)\le\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x^2-1}$ οπότε

$$\lim_{x\to-1^-}f(x)\le\lim_{x\to-1^-}\frac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x^2-1}\Leftrightarrow\lim_{x\to-1^-}f(x)\le\lim_{x\to-1^-}\frac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{(x-1)(x+1)}\Leftrightarrow$$

$a\le\lim\limits_{x\to-1^-}\dfrac{1}{x-1}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x+1}\Leftrightarrow a\le-\dfrac{1}{2}\cdot0\Leftrightarrow a\le0.$ **(2)** $\left(\lim\limits_{x\to-1^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x+1}\underset{x\to-1^-\Rightarrow u\to0^-}{\overset{u=x+1}{=}}\lim\limits_{x\to0^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu u-1}{u}=0\right)$

Για $-1<x<0$: $\left(x^2-1\right)f(x)\le\sigma\upsilon\nu(x+1)-1\Leftrightarrow f(x)\ge\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x^2-1}$ οπότε

$$\lim_{x\to-1^+}f(x)\ge\lim_{x\to-1^+}\frac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x^2-1}\Leftrightarrow\lim_{x\to-1^+}f(x)\ge\lim_{x\to-1^+}\frac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{(x-1)(x+1)}\Leftrightarrow$$

$a\ge\lim\limits_{x\to-1^+}\dfrac{1}{x-1}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x+1}\Leftrightarrow a\ge-\dfrac{1}{2}\cdot0\Leftrightarrow a\ge0.$ **(3)** $\left(\lim\limits_{x\to-1^+}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(x+1)-1}{x+1}\underset{x\to-1^+\Rightarrow u\to0^+}{\overset{u=x+1}{=}}\lim\limits_{u\to0^+}\dfrac{\sigma\upsilon\nu u-1}{u}=0\right)$

$(2),(3)\Rightarrow\alpha=0$.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΟΡΙΑ (2)

ΘΕΜΑ 1ο

Α. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Αν $f(x)<0$, τότε $\lim\limits_{x\to-\infty} f(x)=-\infty$ στο πεδίο ορισμού της.

β. Αν για τις συναρτήσεις f και g ισχύει $f(x)\le g(x)$ και $\lim\limits_{x\to-\infty} g(x)=-\infty$ τότε $\lim\limits_{x\to-\infty} f(x)=-\infty$.

γ. $\lim\limits_{x\to+\infty}\dfrac{\mu x^{\kappa}-3x^2+x-1}{x^{\kappa}-x^2+1}=3, \kappa,\mu\in\mathbb{N}^*, \kappa<2$.

δ. Αν $\lim\limits_{x\to x_0} f^2(x)=0$, τότε $\lim\limits_{x\to x_0}\dfrac{1}{f^2(x)}=+\infty$.

ε. Αν η συνάρτηση f ορίζεται στο $[\alpha,\beta), \alpha,\beta\in\mathbb{R}$ και $\lim\limits_{x\to a^+} f(x)=a$, τότε $f(a)=a$.

Μονάδες 5×2

Β. Στο διπλανό σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης f.

α) Να βρείτε το πεδίο ορισμού και το σύνολο τιμών της.

β) Να βρείτε τα παρακάτω όρια (αν υπάρχουν) και να δικαιολογήσετε την απάντηση σας.

i) $\lim\limits_{x\to-2} f(x)$

ii) $\lim\limits_{x\to 0} f(x)$

iii) $\lim\limits_{x\to-\infty}\dfrac{1}{f(x)}$

iv) $\lim\limits_{x\to-2}\dfrac{1}{f(x)}$

v) $\lim\limits_{x\to+\infty}\dfrac{1}{f(x)-2}$

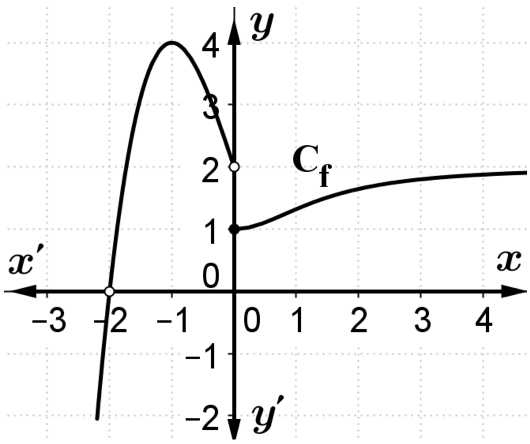

Μονάδες 10+20

ΘΕΜΑ 2ο

Δίνεται η συνάρτηση $f(x)=x+\sqrt{x^2+2017}$.

α) Να υπολογίσετε τα όρια $\lim\limits_{x\to-\infty} f(x), \lim\limits_{x\to+\infty} f(x)$.

β) Να υπολογίσετε το όριο $\lim\limits_{x\to+\infty}\left[\left(x+\sqrt{x^2+2017}\right)\eta\mu\dfrac{2017}{f(x)}\right]$.

γ) Να υπολογίσετε το όριο $\lim\limits_{x\to-\infty}\left(x+\sqrt{x^2+2017}\right)\cdot\eta\mu\dfrac{1}{f(x)}$.

δ) Να υπολογίσετε το όριο $\lim\limits_{x\to-\infty}\left[\left(x-\sqrt{x^2+2017}\right)\eta\mu f(x)\right]$.

Μονάδες 10+10+10+10

ΘΕΜΑ 3ο

Αν $\left(x^2+3x+2\right)f(x)\le \sigma\upsilon\nu(3x+6)-1$ και υπάρχει το $\lim\limits_{x\to-2} f(x)$, να βρείτε το $\lim\limits_{x\to-2} f(x)$.

Μονάδες 20

Λύσεις

ΘΕΜΑ 1ο

Α. ΛΣΣΣΛ

Β. α) $A_f = \mathbb{R} - \{-2\}$, $f(A) = (-\infty, 4]$.

β) i) $\lim\limits_{x\to -2} f(x) = 0$ επειδή $\lim\limits_{x\to -2^+} f(x) = \lim\limits_{x\to -2^-} f(x) = 0$

ii) δεν υπάρχει το $\lim\limits_{x\to 0} f(x)$ αφού $\lim\limits_{x\to 0^-} f(x) = 2 \neq \lim\limits_{x\to 0^+} f(x) = 1$

iii) $\lim\limits_{x\to -\infty} \dfrac{1}{f(x)} = 0$ αφού $\lim\limits_{x\to -\infty} f(x) = -\infty$.

iv) $\lim\limits_{x\to -2^-} \dfrac{1}{f(x)} = -\infty, \lim\limits_{x\to -2^+} \dfrac{1}{f(x)} = +\infty$ αφού $\lim\limits_{x\to -2} f(x) = 0$ και η f αλλάζει πρόσημο κοντά στο 2.

v) $\lim\limits_{x\to +\infty} \dfrac{1}{f(x)-2} = -\infty$ αφού $\lim\limits_{x\to +\infty} f(x) = 2$ και $f(x) < 2 \Leftrightarrow f(x) - 2 < 0$ κοντά στο $+\infty$.

ΘΕΜΑ 2ο

α) $\lim\limits_{x\to +\infty} f(x) = \lim\limits_{x\to +\infty}\left(x + \sqrt{x^2+2017}\right) = \lim\limits_{x\to +\infty} x \cdot \left(1 + \sqrt{1 + \cancel{\dfrac{2017}{x^2}}^{\,0}}\right) = +\infty$.

$$\lim_{x\to -\infty} f(x) = \lim_{x\to -\infty}\left(x + \sqrt{x^2 + 2017}\right) = \lim_{x\to +\infty} \frac{\cancel{x^2} - \cancel{x^2} - 2017}{\sqrt{x^2+2017} - x} = \lim_{x\to -\infty} \cancel{\frac{2017}{x}}^{\,0} \cdot \frac{1}{\sqrt{1 + \cancel{\dfrac{2017}{x^2}}^{\,0}} + 1} = 0 .$$

β) $\lim\limits_{x\to +\infty}\left[\left(x + \sqrt{x^2+2017}\right)\text{ημ}\dfrac{2017}{f(x)}\right] = \lim\limits_{x\to +\infty}\left(f(x)\,\text{ημ}\dfrac{2017}{f(x)}\right) \underset{x\to+\infty \Rightarrow u\to 0^+}{\overset{u=\frac{1}{f(x)}}{=}}$

$$\lim_{u\to 0^+} \frac{\text{ημ}2017u}{u} = 2017 \cdot \lim_{u\to 0^+} \frac{\text{ημ}2017u}{2017u} = 2017 \cdot 1 = 2017 .$$

$$\left(\lim_{u\to 0^+} \frac{\eta\mu 2017u}{2017u} \underset{u\to 0^+ \Rightarrow h\to 0^+}{\overset{h=2017u}{=}} \lim_{h\to 0^+} \frac{\eta\mu h}{h} = 1\right) .$$

γ) $\lim\limits_{x\to -\infty}\left(x + \sqrt{x^2+2017}\right) \cdot \text{ημ}\dfrac{1}{f(x)} = \lim\limits_{x\to -\infty} f(x)\,\text{ημ}\dfrac{1}{f(x)} = 0$.

$$\left(\left|f(x)\,\text{ημ}\frac{1}{f(x)}\right| \le |f(x)| \Leftrightarrow -f(x) \le f(x)\,\text{ημ}\frac{1}{f(x)} \le f(x)\right.$$

$\lim\limits_{x\to-\infty}\left(-f(x)\right)=\lim\limits_{x\to-\infty}f(x)=0$ οπότε από κριτήριο παρεμβολής $\lim\limits_{x\to-\infty}f(x)\eta\mu\dfrac{1}{f(x)}=0\Big)$

$\left(x+\sqrt{x^2+2017}>x+\sqrt{x^2}=x+|x|\geq 0\Leftrightarrow f(x)>0\right)$

δ) $\lim\limits_{x\to-\infty}\left[\left(x-\sqrt{x^2+2017}\right)\eta\mu f(x)\right]=\lim\limits_{x\to-\infty}\left[\dfrac{x^2-x^2-2017}{x+\sqrt{x^2+2017}}\eta\mu f(x)\right]=$

$\lim\limits_{x\to-\infty}\left[(-2017)\dfrac{\eta\mu f(x)}{f(x)}\right]\underset{x\to-\infty\Rightarrow u\to 0}{\overset{u=f(x)}{=}}\lim\limits_{u\to 0}(-2017)\dfrac{\eta\mu u}{u}=-2017.$

ΘΕΜΑ 3ο

Έστω $\lim\limits_{x\to-2}f(x)=\lim\limits_{x\to-2^-}f(x)=\lim\limits_{x\to-2^+}f(x)=a$ **.**

$\left(x^2+3x+2\right)f(x)\leq\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1$ **(1)**

Για $x<-2$: $\left(x^2+3x+2\right)f(x)\leq\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1\Leftrightarrow f(x)\leq\dfrac{\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1}{x^2+3x+2}$ οπότε

$\lim\limits_{x\to-2^-}f(x)\leq\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1}{x^2+3x+2}\Leftrightarrow\lim\limits_{x\to-2^-}f(x)\leq\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{(x+2)(x+1)}\Leftrightarrow$

$\lim\limits_{x\to-2^-}f(x)\leq\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{3}{x+1}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{3(x+2)}\Leftrightarrow a\leq(-3)\cdot 0\Leftrightarrow a\leq 0$ **(2)**

$\left(\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{x+2}\underset{x\to-2^-\Rightarrow u\to 0^-}{\overset{u=3(x+2)}{=}}\lim\limits_{x\to 0^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu u-1}{u}=0\right)$

Για $-2<x<-1$: $\left(x^2+3x+2\right)f(x)\leq\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1\Leftrightarrow f(x)\geq\dfrac{\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1}{x^2+3x+2}$ οπότε

$\lim\limits_{x\to-2^+}f(x)\geq\lim\limits_{x\to-2^+}\dfrac{\sigma\upsilon\nu(3x+6)-1}{x^2+3x+2}\Leftrightarrow\lim\limits_{x\to-2^+}f(x)\geq\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{(x+2)(x+1)}\Leftrightarrow$

$\lim\limits_{x\to-2^+}f(x)\geq\lim\limits_{x\to-2^-}\dfrac{3}{x+1}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{3(x+2)}\Leftrightarrow a\geq(-3)\cdot 0\Leftrightarrow a\geq 0$ **(3)**

$\left(\lim\limits_{x\to-2^+}\dfrac{\sigma\upsilon\nu 3(x+2)-1}{x+2}\underset{x\to-2^+\Rightarrow u\to 0^+}{\overset{u=3(x+2)}{=}}\lim\limits_{u\to 0^+}\dfrac{\sigma\upsilon\nu u-1}{u}=0\right)$

$(2),(3)\Rightarrow\alpha=0$.